

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXXXI. Testamentum à Parocho, aut alio qui sit Notarius publicus, in scripturam tempore pestis redactum, coram quo & quomodo publicari debeat. Testium numerus quis requiratur in hoc testamento ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

- ita intelligo Craver. *consil.* 214. n. 7. ubi hæres bona propria in solidum obligaverat, & Rotam *decis.* 545. n. 9. *part.* 5. *recent.* ubi hæres obligaverat bona sua propria, ac etiam hereditaria, in illis verbis: *Non solum tanquam hæres, sed etiam proprio & particulari nomine, & propter propriam utilitatem.* Et sic habuit animum novandi legalem obligationem qua tenetur tanquam hæres: ut patet in *d. decis.* 545. in principio, &
- 24 n. 4. † Nam quando non constat heredem habuisse animum recedendi ab obligatione legali, tunc non tenetur nomine proprio, etiam si bona sua obligaverit: ut dicitur *d. decis.* 545. n. 5. ubi allegat dictam *decis.* Vincentii de Franch. 648. necnon decisionem 392. *part.* 3. *recent.*
- 25 Nec nocet quod pater in suo testamento apposuit penam privationis suæ hereditatis, nec non dicti prædii emphyteutici, & in casum non adimplenti vocavit sequentem in gradu: Quia Respondetur illi hoc facere non potuisse, & tale onus haberi pro non scripto. Caldas, *loc. citat.* d. cap. 17. n. 15. & 16. & *num.* 14.
- 26 Neque nocet acceptatio legati: Quia non fuit facta simpliciter, sed sub qualitate hæredis beneficiarii Caldas, *ubi supra.* c. 16. n. 25. Peregr. *de fideicom.* artic. 6. n. 29. cum aliis supra citatis.
- 27 Septima Conclusio. Constitutio dotis facta per filiam vocatam ad emphyteusim, de omnibus & quibuscumque bonis, & iuribus presentibus & futuris; comprehendit etiam emphyteusim: Quia licet in generali dispositione non comprehendantur bona quæ sunt expressè prohibita alienari sub poena caducitatis, qualia erant illa de quibus agebatur, Pacif. *de salvian. interdict.* in *spec.* 3. cap. 2. n. 45. † Tamen hoc intelligitur, ut locum non habeat in casibus in quibus per alienationem nulla caducitas incurritur. Cyriac.
- 29 *controvers.* 205. n. 219. † Bona autem emphyteutica possint in dotem assignari absque caducitatis incurfu. Corbul. *de iur. emphyt. de alienat. irrequisito domino facta.* limit. 21. Barbol. in *l. usufructu* § 8. n. 25. *versic.* iuxta hæc queritur. ff. *solut. matrim.* quia dos est proprium patrimonium uxoris, quæ est de comprehensis in concessione, seu investitura.

CAPVT LXXXI.

Testamentum à Parocho, aut alio qui non sit Notarius in scripturam tempore pestis redactum, quomodo & coram quo publicari debeat. Testium numerus quis requiratur in hoc testamento pestis tempore confecto. Quid si testamentum à cæco fuerit factum, quæ solemnitates requirantur. In codicillis, an minus quam quinque testes tempore pestis intervenire possint. Quid in testamentis Officialium à publico deputatorum pro conservatione Civitatis. An necesse sit testamentum debere unico contextu fieri tempore pestis.

S V M M A R I V M.

- 1 Testamentum scriptum à persona non habente fidem publicam (qualem habet Notarius) debet publicari.
- 2 Publicatio testamenti fieri debet precedente cita-

- tione eorum qui habent interesse; incertorum quidem per proclama, certorum vero in specie.
- 3 Citatio in publicatione testamenti, nec non in testium productione intervenire debet.
- 4 Qui testamentum publicari postulat tenetur iurare de calumnia.
- 5 Publicatio testamenti coram Iudice ordinario loci facienda est.
- 6 In testamento pestis tempore confecto septem testes requiri nonnulli existimant; verius tamen est quinque sufficere.
- 7 In terris Ecclesiæ in testamento etiam extra tempus pestis confecto duo testes cum Parocho sufficiunt, vel quatuor sine Parocho.
- 8 Quinque testes ad minus in testamento tempore pestis confecto requiri, magis communis est Doctorum sententia.
- 9 Tholosa tamen sufficit quod testamentum fiat coram duobus testibus.
- 10 Quinque testes in testamento requiruntur tempore pestis, licet testator esset peste afflicto, & pestis esset magna.
- 11 In testamento cæci multò cautius tempore pestis procedendum est.
- 12 Quæ sit forma & praxis testamenti cæci. Remissivè.
- 13 In codicillis tempore pestis sevientis confectis, non minor quam quinque testium numerus exigitur.
- 14 Officiales à publico deputari tempore pestifero possunt validè testari, adhibitis tantum duobus testibus.
- 15 Testamentum debet fieri unico contextu, sed tamen tempore pestis fieri potest per intervalla.
- 16 Intellige dummodo intervallum sit modicum, alias testes non coniungerentur; sed perinde esset ac si diversa essent depositiones.
- 17 Dux imperfectæ probationis circa diversas dispositiones seu diversis temporibus factas non coniunguntur, ad faciendam unam perfectam probationem.
- 18 Si testamentum factum fuerit coram insufficienti testium numero, non potest per alios testes extra testamentum adhibitos coadiuvari.
- 19 Substantia & perfectio testamenti consistit in testium numero sufficienti.
- 20 Si testes testamenti ob aliquam necessitatis causam disjunguntur; oportet actum perfici & renovari illis redentibus, aut alios in ipsorum locum adhiberi.

Circa testamenta tempore pestis facta, quædam non inutilia notanda sunt: & primo quidem, quod si testamentum coram sufficienti testium numero fuerit celebratum, vel etiam à Parocho aut alio in scripturam redactum, non subsistit, nisi illius publicatio facta fuerit vocatis illis qui ab intestato erant successuri; alioquin publicatio vicio nullitatis corrumpitur: ut uno ore asserunt omnes DD. in *l. publicati.* Cod. de *testam.* Dilect. de arte *testand.* rit. 2. cautel. 7. n. 1. *versic.* & examen. Calcan. *consil.* 9. *versic.* super omnia. *num.* 9. *fine.*

Et debet Iudex publicè proclamari facere, si quis velit contradicere, & non sufficit generalis illam proclamatio, nisi specialiter citentur illi quorum interest, & si dicta citatio non intervenerit, testamentum non facit fidem. Roland. *consil.* 36. *num.* 1. 1. volum. 1. Grass. in §. *testamentum.* *questiun.* 61. *num.* 2. Menoch. *remed.* 4. *adipiscend.* *possess.* *num.*

- 3 numer. 660. † Vbi dicit talem citationem debere intervenire in actu productionis testium. Honded. *consil. 26. n. 16. & sequentib. volum. 2.* vbi quod etiam si examinari fuissent mille testes, non citata parte, fidem non facerent, & publicatio testamenti nulla & inualida remaneret.
- 4 Præterea is qui petit publicationem, tenetur præstare iuramentum calumniæ, quod iuramentum omnino esse necessarium testatur Mancic. *de coniect. lib. 1. tit. 6. n. 7.*
- 5 Debiturque publicatio fieri coram Iudice ordinario loci. DD. in *d. l. publicati.* Gloss. in *§. testamentum. q. 61. n. 2.* & si facta fuerit coram alio Iudice, nulla est, ex defectu iurisdictionis. Honded. *consil. 26. n. 16. volum. 2.*
- 6 Secundò, quia sæpius disputatum fuit quis testium numerus in testamento tempore pestis factò requiratur? Dixi semper ex communi DD. sententia quinque saltem testium numerum in tali testamento omnino intervenire debere, iuxta magis communem DD. opinionem, quamquam & nonnulli septem intervenire debere existimant, per text. in *l. casus. Cod. de testam.* quam ad hoc citat & sequitur Fachin. *lib. 5. controuers. cap. 2.* & de hac communi sententia, quod septem testes in hoc testamento requirantur, testatur Ceval. *communium opinionum c. 290. part. 1.*
- 7 Sed tamen magis communis opinio quinque saltem testibus contenta est, nisi tamen iudicandum esset in terribus Ecclesiis, in quibus nos versamur: quia propter dispositionem iuris Canonici sufficiunt duo testes cum Parocho: *cap. cum esses, de testam. vel quatuor sine Parocho: vt ibidem notat Couar. & alij, Genuef. in practicabilib. Eccles. q. 660.*
- 8 Dictam autem sententiam, quod quinque testes saltem requirantur, amplectuntur DD. communiter in *l. final. Cod. de testam.* Bald. Salicet. Ial. Nicol. de Matatel. Angel. in *§. final. Instit. de testam. & in tract. de testam.* Barbat. Corn. Alex. Florian. Socin. Albert. Brun. Decius, Socin. iun. Rubens Alexandrin. Patif. & Boëcius, quos congerit & citat Roland. *consil. 18. n. 47. volum. 1.*
- Idem Chaffan. Dilcetus, Vasquez, Viuius, Gabriel, Ottoman. Afflic. & Clar. quos citat & sequitur Grassi. *§. testamentum. qu. 54. numer. 5.* vbi citato in contrarium Gaill. & Myding. concludit cautum debere esse Iudicem, ne contrariam illorum sententiam sequatur: quia alioquin daretur occasio committendi falsitates. Quinque alios DD. refert & sequitur Mascard. *conclus. 1358. numer. 18.* Rip. plures citat in tractat. de peste, titul. de privileg. ultim. volunt. causa pestis, in 2. part. 2. partis principal. versic. contrariam opinionem: Cardin. Tusch. *litera T, conclus. 122. numer. 23. & 24. Gomel. l. 3. Tauri, numer. 48.* atque ita iudicatum testatur Papon. *lib. 20. titul. 1. numero 1.* Maynar. *lib. 5. capite 16.* † Licet Tholosa contrarium obseruetur propter particularem loci consuetudinem, secundum quam in quolibet testamento sufficiunt duo testes, de qua consuetudine testatur Ferrerius ad decis. Guid. Papæ 543. Etiam decisum fuit in C. Fabr. *titul. de testament. de finit. 5.* & per Rotam apud Pureum decis. 372. lib. 1. iuxta nouam impressionem, & nouissime decis. 356. n. 7. & 8. part. 6. recent. vbi dicitur hanc opinionem esse magis æquam, & sequendam: accedit præmissis Marti. *de succession. legali. parte 4. q. 1. artic. 8. num. 21.* vbi quod secundum hanc opinionem semper fuit iudicatum in tribunalibus: vt in Rota Roman. in Camera Imperiali, in Senatu Pedemontano, & Gratianopolitano. † Quod etiam procedere voluit Mascard. *concl. 1358. n. 23. & 24.* quamuis pestis esset magna & valde saeuiret, & testator in effectu esset peste correptus; quod verum est, quidquid Ferrer. loco citat. & alij in contrarium dixerint. Nam quocumque, etiam saeuissima pestis tempore testatores, vel ex fenestra, vel ex alio loco remoto voluntatem suam declarare possunt, neque desunt testes qui illam ex longinquo exaudire possunt. Quod si testari volens inopinato aliquo casu morte præuentus fuerit, ipsi imputandum est; sicut & illi, qui morte subita ex improviso defunctus est, si rebus suis congruo tempore non prouiderit: & quod periculosa sint testamenta tempore pestis facta, egomet testari possum, qui certis de causis coactus remanere in hac Ciuitate peste afflicta, multa vidi quæ præstat tacere quam loqui.

Quod multò magis in speciali casu verum esse Consilui: quia agebatur de testamento cæci, in quo multò plures solemnitates requiruntur propter maius periculum falsitatis: *l. hac consulesissima, Cod. qui testament. facer. poss. §. cæcus, Instit. eodem tit. † Formam autem testamenti cæci ponit Aretin. in d. §. cæcus, & ibi Addit. vbi ad longam ponitur forma testamenti cæci facti anno 1498. in hac Ciuitate Auenionensi. Bellam. consil. 2. colum. 24. versic. quæritur de testamento cæci. Torret. de clausul. codicill. question. 20. numer. 12. Fulgos. consil. 90. Boër. decis. 240. numer. 20. Giouagnon. consil. 5. & 6. per tot. Peregr. consil. 48. numer. 4. volum. 4. Vasquius controuers. lib. 3. capit. 103. numer. 15. Marta de success. legali, part. 4. quest. 1. articul. 9. numer. 6. & sequentibus, & articul. 5. à numer. 50. Barry lib. 1. titul. 1. fol. 48. & 49. Seraphi. decis. 966. apud quos tota materia testamenti per cæcos faciendi tractatur.*

Ceterum in materia dispositionis tempore pestis factæ hoc constituendum est vti verissimum, quod licet in testamentis minor exigatur testium numerus tempore pestis; non tamen minus quam quinque in codicillis intervenire debent, vt censuit Marti. *de succession. legali, part. 4. quest. 20. art. 2. n. 4.* post Grassi. in *§. codicillus, numer. 6. in fin. Thesaur. decis. 180. in fin.*

In testamentis tamen Officialium à publico deputatorum pro sanitate publica tuenda, duos testes sufficere tenet Thesaur. iun. ibi, in addit. post Magdalen. *de numero testium. cap. 20. n. 2. & 3. Rip. de peste, tit. de privileg. ult. volunt. causa pestis. n. 14.*

Denique & hoc notandum est, quod licet aliàs testamentum debeat fieri vnico contextu, tamen si fiat tempore pestis, fieri potest per intervalia, & cum discontinuatione: *l. casus 8. Cod. de testam. † Intelligendo tamen de parua & modica discontinuatione; nam si testes de diuersis temporum intervallis super vltima voluntate deponerent, considerandi essent vti testes deponentes super diuersis dispositionibus, nec eorum depositio esset coniungenda, vt Corn. & Castrenf. in d. l. casus, optime declarant, & dicunt iuxta text. in l. cum antiquitas, Cod. eodem titul. Magnum temporis intervallum nocere vnitati dispositionis. † Et ideo duas imperfectas depositiones & probationes non esse coniungendas ad faciendam vnā perfectam. Vasquius de testator. potentia, lib. 1. §. 4. numer. 38. & sequentibus. † Vbi dicit, quod si testamentum fiat coram sex testibus duntaxat, & hæres scriptus velit probare per alios duos, vel tres testes, quod testator antea voluntatem suam declarauerat, dux illæ imperfectæ probationes non coniunguntur. † Et ratio est, quia substantia & perfectio testamenti consistit in solemnitate numeri testium. Marta de succession. legali.*

Q 3 part. 4.

20 part. 4. quest. 1. artic. 8. numero 4. & 5. † Ita ut si testes propter aliquam necessitatem causam disjungantur, oporteat statim ipsis redeuntibus testamentum perfici, aut aliis in locum absentium subrogatis, totum actum renovari cum sufficienti testium numero, ex traditis in d. l. cum antiquitas. Grass. §. testamentum, quest. 58. numero 1. in testamento ergo tempore pestis facto, nec nimis rigor quoad continuitatem attendendus est, nec nimia discontinuatio admittenda.

CAPVT LXXXII.

In testamento solemnī, qua forma testium subscriptio fieri debeat pro illius validitate, defectus sigillationis huius testamenti in Gallia non multum attenditur; sed de iure communi non parvi est momenti. Octavius testis, qui testamentarius ab aliquibus nuncupatur, adhibendus est in testamento solemnī, quando testator propter infirmitatem aut alia de causa scribere non potest; qui quidem testamentarius non potest fungi officio Notarii, dum testamentum coram testibus remittitur, & quomodo ejus subscriptio concipi debeat. Testamentum solemnē quod nullum est, quando non possit valere uti nuncupativum, & quando valeat iure codicillorum. Vtrum codicilli in scriptis fieri possint, & quā in illis solemnitates requirantur hoc casu.

S V M M A R I V M.

- 1 In testamentis observanda est solemnitas loci ubi celebrantur, non autem ubi bona sita sunt.
- 2 In testamento solemnī multa requiruntur solemnitates, sed una ex præcipuis consistit in subscriptione testium.
- 3 Subscriptio testium in testamento solemnī non sufficit quod fiat per solam scripturam nominis testium; sed præterea debet testis dicere quis, & cuius testamentum subscripserit, & ibi datur forma huiusmodi subscriptionis.
- 4 Si testis in testamento solemnī non exprimat cuius testamentum subscripserit, nulliter subscribit.
- 5 Subscriptionē facta, non observata forma juris, testamentum corrumpit.
- 6 Subscriptio & sigillatio in testamento solemnī fieri debet per ipsos testes, & non per testatorem, aut aliam extraneam personam.
- 7 In Gallia defectus sigillationis non est magni momenti.
- 8 De iure communi utrumque requiritur in testamento solemnī, nempe testium subscriptio, & sigillatio.
- 9 Defectus forma vitiat etiam in levibus & modicis.
- 10 Si in testamento solemnī dictum sit, testem sigillasse sigillo unius, & sigillaverit sigillo alterius, sigillatio nulla est.
- 11 In testamento solemnī, si testator illud non scripse-

rit, requiritur octavius testis, quem testamentarium vel scriptorem nuncupant.

- 12 Non sufficit quod scriptor octavius testis subscribat in dorso testamenti, tanquam Notarius recipiens instrumentum remissionis illius.
- 13 Notario non creditur, nisi de iis quæ tempore instrumenti coram ipso & testibus instrumentariis gesta sunt.
- 14 Idem non potest esse scriptor testamenti, & Notarius instrumenti exhibitionis illius, coram testibus facta.
- 15 Notario creditur quoad probationem instrumentalem, non tamen ipsi soli quoad probationem testimoniativam.
- 16 In testamentis solemnibus, in quibus pro forma testium numerus requiritur, Notarius non potest computari in numero testium; & ideo non potest esse octavius testis.
- 17 Scriptor testamentarius non sufficit quod simpliciter subscribat testamentum solemnē, sed præterea debet declarare, quod subscriptio facta fuit de mandato testatoris, & scripturam illam verè illius esse testamentum.
- 18 Testamentum nuncupativum implicitum hoc requirit, quod ore proprio testator heredem nominet, relative ad scripturam.
- 19 Non sufficit in testamento nuncupativo implicito, quod testator dicat scripturam quam exhibet esse suum testamentum, nisi adiciat se nominare heredem eum, qui in scriptura designatur.
- 20 In testamento verò solemnī, non est opus nominare heredem; sed sufficit quod testator scripturam exhibeat, dicens in ea suum testamentum contineri.
- 21 Testamentum solemnē invalidum propter defectum solemnitatum, sustinetur tanquam codicillus, vigore clausula codicillaris: & scriptus heres in illo testamento, capitis hereditatem de manu venientium ab intestato.
- 22 Codicillorum duo sunt genera, unum in scriptis, aliud verò nuncupativum.
- 23 In codicillis in scriptis sufficiunt quinque testes, qui ab ore proprio codicillantis audierint, illam esse suam ultimam voluntatem.

Testamentum mihi propositum, Dixi non posse valere tanquam solemnē, nec tanquam nuncupativum, sustineri tamen vigore clausula codicillaris, & aliarum in eo appositarum.

Tanquam solemnē sustineri non posse constabat ex eo, quod factum fuerat non servatā formā à iure in similibus dispositionibus præscriptā, cuius omisso totum testamentum nullum reddit, l. si unus 12. Cod. de testam. quia cum testamentum factum esset in loco, ubi jus commune servatur; intervenire debebant solemnitates à iure communi requisitæ; quamvis testator originem duxisset ex locis ubi particularis aderat consuetudo contraria circa testamentum. Cujac. consult. 36. versic. & præterea. Le Vesc. arr. 82. Expilly arrest. 78.

Inter solemnitates requisitas in huiusmodi testamento, de quibus Castrenf. in l. hac consultissima 21. Cod. de testam. una ex præcipuis est subscriptio testium: † Neque sufficit quod illa simpliciter fiat per adiectionem nominis & cognominis ipsorum; sed præterea debet apponi nomen testatoris, & scribi quis & cuius testamentum subscripserit, l. singulos 30. & penultima. ff. de testam. Gloss. in d. l. hac consultissima, in verb. non subscriptum, Cujac. in l. ad